

Pienpetojen ruhoja tautiseurantaan rabiessyöttirokotusalueelta

Ruokavirasto kerää joka vuosi pienpetojen ruhoja eläintautitutkimuksia varten. Seurannan päätavoitteena on rabiessyöttirokotusten onnistumisen seuranta. Tämän vuoksi ruhoja kerätään erityisesti rabiessyöttirokotusalueelta Kaakkois-Suomen, Pohjois-Karjalan ja itäisen Etelä-Savon alueilta. Näytteeksi toivotaan kokonaisia kettuja ja supikoiria.

Kattavaan seurantaan tarvitaan vähintään 360 eläintä (kettuja tai supikoiria) vuodessa tasaisesti koko rokotusalueelta. Ruokavirastossa on arvioitu rokotusalueen riistanhoitoyhdistyksille ohjeellinen näytemäärätavoite (taulukko lopussa), joka toivottavasti vuoden aikana saataisiin täytettyä, mutta näytteitä voi lähettää enemmänkin. Riistanhoitoyhdistysten listaa on päivitetty vastaamaan tarkemmin rokotusaluetta. Alue ei enää ulotu pohjoisessa Ilomantsiin, vaan Tohmajärvelle ja pieneltä osalta Joensuun puolelle.

Ruhoista tutkitaan aivot rabiesviruksen varalta. Rabiessyöttirokotuskampanjan tehoa seurataan tutkimalla eläimistä rabiesvasta-aineet verestä ja rokotesyöteissä olevan merkkiaineen (tetrasykliini) esiintymisen hampaissa ja luussa. Lisäksi tutkitaan trikiinien eli trikinellojen ja ekinokokkiloisten esiintymistä. Kuolleena löytyneistä pyritään selvittämään kuolinsyy.

Millaisia näytteitä?

Näytteeksi soveltuvat sekä metsästetyt että kuolleena löytyneet kokonaiset pienpedot, jos ne eivät ole liian pilaantuneita. Erityisesti näytteeksi toivotaan sairaalta vaikuttaneita ja poikkeuksellisesti käyttäytyneitä eläimiä. Normaalityrkkiset eläimet voi nylkeä ennen lähetystä. Eläin tulisi lopettaa niin, etteivät aivot tuhoudu. Jos pää ja aivot ovat pahasti hajonneet, eläintä ei kannata lähettää rabiessurantaan.

Pakkaaminen ja lähettäminen

Näytteiden annetaan jäähtyä pilaantumisen estämiseksi (mieluiten +1 - +5 asteeseen) ennen pakkaamista, mutta niitä ei kannata pakastaa, ellei säilytysaika veny pitkäksi. Eläin kääritään ensin runsaaseen (sanomalehti)paperiin, joka imee mahdollisesti valuvat nesteet. Nyljetyt eläin pannaan sellaisenaan muovipusseihin. Paperikäärö pakataan ehjään muovipussiin ja lopuksi tukevaan laatikkoon. Täyteaineeksi laitetaan lisää paperia. Laatikko teipataan kiinni. Pussiin voi laittaa kylmävaraajia näytteen säilymisen parantamiseksi.

Pakettiin liitetään lähete, joka on saatavilla Ruokaviraston sivuilta (www.ruokavirasto.fi) » Tietoa meistä » Asiointi » Oppaat ja lomakkeet » Laboratoriotutkimukset » Eläintautitutkimukset » Luonnonvaraiset eläimet, [Pienpetojen tautiseuranta](#)).

Lähetteessä ilmoitetaan lähettäjän tietoina nimi, osoite ja puhelinnumero sekä näytteen tietoina vähintään eläinlaji, pyyntipäivä ja pyyntipaikka (kunta, riistanhoitoyhdistys, kylä (tms. tarkennus) ja koordinaatit). Myös pyyntitapa on syytä ilmoittaa (esim. loukku, luolakoira, haaskapyynti). Ilmoita, jos eläin oli sairas, käyttäytynyt oudosti, tai se löydettiin kuolleena. Lähettäjä saa muutaman kuukauden kuluessa postissa kirjallisen tutkimusvastauksen.

Ruhot toimitetaan Ruokavirastoon, Ouluun **Matkahuollon Pikapakettina**. Ruokavirasto maksaa Matkahuollon lähetyskulut. Tutkimukset ovat aina maksuttomia. Pakettien osoite: **Ruokavirasto Oulu, Matkahuolto Oulu (asiakasnumero 6100752)**. Kirjoita vielä pakettin päälle ”**eläinperäinen näyte – vapautettu**”.

Pienpetonäytteitä voi myös tuoda itse Ruokaviraston Lappeenrannan toimipaikkaan. Näytteiden tulee olla yllä olevien ohjeiden mukaan pakattu ja pakkauksen sisällä tulee olla lähete. Näytteitä voi toimittaa arkisin klo 9–13 osoitteeseen Terminaalinkatu 5, 53420 Lappeenranta. Näytteiden tuomisesta tulee aina ilmoittaa etukäteen puhelimitse: Suvi Kytölä, p. 040 575 1368 tai Anu Helkala, puh. 050 462 9623.

Pienpetojen tehopyyntikampanjan saalista kannattaa hyödyntää tautiseurannassa. Ota yhteyttä Ruokavirastoon (Marja Isomursu tai Minna Nylund), niin voimme sopia näytemäärästä ja järjestää näytteille kuljetuksen.

Näytteenlähetystarvikkeet

Riistanhoitoyhdistykset voivat tilata laatikoita näytteiden lähettämistä varten Ruokavirastosta: tilaukset@ruokavirasto.fi. Mainitse tilauksessa, että lähetät pienpetonäytteitä rabiessurantaan.

Palkkio

Ruokavirasto maksaa näytteitä lähettäneille palkkiona 20 €/eläin metsästetyistä ketuista ja supikoirista sekä 50 €/eläin kuolleena löydettyistä ketuista ja supikoirista. Palkkio maksetaan rabiessyöttirokotusalueelta lähetetyistä näytteistä. Riistanhoitoyhdistykset voivat itse päättää, kenelle (yhdistys/yksityishenkilö) palkkiota haetaan. Yksityishenkilön tai ennakkoperintärekisteriin kuulumattoman yhdistyksen palkkio on veronalaista tuloa. Ruokavirasto ohjeistaa laskutuksen erikseen ja ilmoittaa kunakin laskutusjaksona Ruokavirastoon toimitettujen, korvattavien näytteiden määrän riistanhoitoyhdistyksittäin. Laskutusjakso on puoli vuotta.

Kiitos avusta ja hyvää pyyntikautta!

Lisätietoja

Erikoistutkija Marja Isomursu, p. 029520 4314 tai toimisto 029520 4181,
marja.isomursu@ruokavirasto.fi

Erikoistutkija Minna Nylund, p. 029520 4008 tai toimisto 029520 4181,
minna.nylund@ruokavirasto.fi

Näytteiden lähetysohjeet

www.ruokavirasto.fi/pienpetonaytteet

Näytekeräyksen tilanne (linkki myös lähetysohjesivulla)

www.ruokavirasto.fi » Eläimet » Eläinten terveys ja eläintaudit » Eläintaudit » Usealle eläinlajille yhteiset taudit » Raivotauti eli rabies » [Kettujen ja supikoirien ruhokeräys](#)

Rabiessyöttirokotusalueen riistanhoitoyhdistyskohtaiset näytemäärätavoitteet/vuosi

Riistanhoitoyhdistys	Tavoitemäärä	Riistanhoitoyhdistys	Tavoitemäärä
Anjalan rhy	5	Puumalan rhy	5
Elimäen rhy	5	Pyhtään rhy	15
Etelä-Saimaan rhy	20	Rautjärven rhy	15
Joensuun seudun rhy	5	Ruokolahden-Imatran rhy	25
Joutsenon rhy	20	Rääkkylän rhy	15
Kerimäen rhy	5	Savonlinnan rhy	10
Keski-Karjalan rhy	25	Sippolan rhy	10
Kymin-Karhulan rhy	15	Sulkavan rhy	5
Lemin-Taipalsaaren rhy	15	Tohmajärven-Värtsilän rhy	20
Luumäen rhy	20	Vehkalahden-Haminan rhy	20
Miehikkälän rhy	20	Viirolahden rhy	20
Parikkalan rhy	25	Ylämaan rhy	20
		Yhteensä	360